

Buitenlandse gen en in SRV-gebied

SRV-directeur Edwin Brade: 'Ik kan zelfstandig beslissen waar ik stieren vandaan haal'

Na de val van de muur startte KI-vereniging SRV in het voormalig Oost-Duitse Saksen. In haar geschiedenis zijn Clown en Manat de grootste namen, tegenwoordig zijn dit Lucifer, Hanno, Alves en Delight. Het meest recente plan is de fusie met Nordrind.

Eind 2005 kondigden KI-verenigingen SRV uit Saksen en Nordrind uit de regio Hannover hun fusie aan. Over de gezamenlijke toekomst vanaf 1 oktober 2006 houden de organisaties zich tot nu toe stil, maar het overleg is volgens Herr Doktor Edwin Brade, directeur van SRV, in volle gang. Vanuit het hoofdkantoor in Meissen, dicht bij de plaats Dresden, schetst Brade in grote lijnen de plannen. Het aantal gezamenlijke proefstieren komt naar verwachting op 280 dieren. Het aantal eerste inseminaties wordt geschat op zo'n 600.000 op jaarbasis.

De reden voor de fusie is voor de hand liggend: 'Het aantal koeien neemt af, waardoor we efficiënter moeten gaan werken. Dit kan door samen te werken', zegt Brade. Het fokprogramma van SRV in het voormalige Oost-Duitsland is ingericht op het testen van 140 zwartbonte stieren en 10 roodbonten. Het afgelopen jaar registreerde SRV ruim 230.000 eerste inseminaties. Nordrind werkte voor de val van de muur aan de westzijde van Duitsland. Op dit moment bestaat hun testprogramma uit zo'n 100 zwartbonte stieren en 5 roodbonten. Het aantal eerste inseminaties voor deze organisatie, met onder meer Janos en Lichtblick in haar stal, besloeg het afgelopen jaar circa 370.000.

700.000 rietjes Manat

'Onze toppers van dit moment? Dat zijn Lucifer, Hanno en Alves. En Manat is er natuurlijk nog steeds. Van hem hebben we inmiddels 700.000 rietjes verkocht, evenveel als van Clown.' En daarmee brengt de directeur het gesprek op Cleituszoon Clown, die in januari 2006 overleed op 16-jarige leeftijd. Deze stier gaf de vereniging extra impuls. Een muurbedekkende af-

Edwin Brade: 'We hebben veel met Franse dieren gewerkt, maar daar hebben ze te veel op indexen gefokt'

beelding herinnert iedere bezoeker van het kantoor daaraan. Achter de zware, zwartleren stoel van Brade hangt een zijportret van Clown, vergezeld van een afbeelding van Mandelzoon Manat. 'Kom, we gaan eerst de stal in. Voor het donker wordt, moet je de stieren gezien hebben.' In de stal achter het kantoor staat direct rechts bij binnenkomst het onderwerp van gesprek: Manat. Alsof zijn tienjarige leeftijd een knorrije bejaarde van hem heeft gemaakt, wendt hij zijn ramshoofd af.

Brade loopt ondertussen verder door de stal waar de toekomst van SRV opgesteld staat: Mtototelg Marius uit de beroemde Franse vedette Fièrè, Jesco (v. Jester) uit Miracle en Herzbube, een Hershelzoon uit Grietje 80.

Brade beschrijft de ene stier na de andere, om vervolgens een lyrisch verhaal over Jonk te brengen. 'Dat is een Jockozoon uit Graefin 30 van Oosterink uit Nederland. Die krijgt straks een fokwaarde boven de 200 DPS, daar wil ik wel een fles sekt om verwedden. De dochters van die stier geven

gemiddeld 3,52 procent eiwit. We gebruiken hem ook al als stiervader.'

De bewezen eiwitopper Lucifer, de Lucky Leozoon uit de Pietjefamilie, krijgt ondanks zijn CVM-status ook kansen als stiervader binnen SRV.

Overwegend fokmateriaal uit VS

Een groot deel van de SRV-stieren komt voort uit het stiermoedertestbedrijf Tessa,

dat in 1999 in het leven is geroepen. Daarnaast zijn de tien beste bedrijven uit Saksen geselecteerd om daarmee samen een deel van de stiermoeders te houden. Op deze bedrijven is de gemiddelde productie minimaal tienduizend kilogram melk en wordt bijna dagelijks de melkproductie gemeten. 'Op deze manier heb je goede gegevens van dieren die volgens een gangbaar systeem gehouden worden. Uit deze bedrij-

Lucy, zoals de stierenverzorgers Lucky Leozoon Lucifer noemen, op het terrein van KI-station Hohenfichte

ven komt ongeveer tien procent van de proefstieren, dertig procent komt van andere bedrijven in Saksen.'

Gekeken naar de afstamming van de proefstieren blijken er weinig stiervaders van eigen bodem en aan moederskant valt het grote deel Nederlandse en Franse familielijnen op. Volgens Brade is zo'n veertig procent van de proefstieren afkomstig uit Duitsland. Dertig procent komt uit Amerika en evenveel uit Nederland, Frankrijk en Zweden. 'In de Verenigde Staten hebben ze momenteel de hoogste genetische waarde. We hebben veel met Franse dieren gewerkt, maar daar hebben ze te veel op indexen gefokt. Onze koeien moeten hard zijn. En daarvoor hebben de koeien in Frankrijk eigenlijk te goede omstandigheden vergeleken met hier.'

Toch leverde Frankrijk hem de koe die via het keuringscircuit meer bekendheid haalde dan via haar nakomelingen. Brade haalde namelijk jaren geleden Ugela Bell dochter Fièrè naar Duitsland om haar als stiermoeder te benutten. En terwijl hij een beeldje van de 96-puntenkoe Fièrè uit de vitrinekast in zijn kantoor haalt, spreekt Brade over haar 'onbetwistbare opvolgster', de eveneens uit Frankrijk afkomstige excellente Miracle (v. Bellwood). 'Van haar hebben we nu Jesterzoon Jesco, die in augustus de eerste officiële fokwaarde krijgt, en de Blackstarzoon Blackman.' Meer bekendheid geniet vooralsnog Miracles Decisionzoon Delight, de stier die tijdens de jongste Interbull-draai 128 euro DPS behaalde.

Betrouwbaarheid testsysteem

Of SRV wel voldoende resultaat boekt in verhouding tot de omvang van het totale programma staat volgens Brade niet ter discussie. 'We hebben de laatste jaren elke keer drie tot vijf stieren in de toptwintig van Duitsland. Dat is toch goed als je bedenkt dat er tussen de 800 en 1000 stieren getest worden in het hele land. Wij testen er 150.'

Vanwege de daling die Manat destijds doormaakte, rijst de vraag of het testsysteem in Saksen wel betrouwbaar is. 'Dat Manat veel gedaald is, kwam door de opvoering van het celgetal in de fokwaarde. Maar in exterieur en ook in productie blijft het een goede stier. In totaal hebben we er ook al meer dan 700.000 rietjes van verkocht en ook nu verkoopt hij nog goed. Al blijkt uit ons pilotproject op twaalf praktijkbedrijven dat Manatdochters neigen naar cysten, waardoor ze minder vruchtbaar zijn.'

Brade verklaart hoe de opzet van het testsysteem wel betrouwbaarheid garandeert. 'In onze deelstaat zijn 35 bedrijven met meer dan duizend koeien. Die bedrijven staan voor 50 procent van de inseminaties met proefstieren, maar per stier mag er niet meer dan tien procent aan dochters van eenzelfde bedrijf meedraaien in zijn fokwaarde. Een groot deel van de cijfers komt dus gewoon van de familiebedrijven met 70 tot 80 koeien.'

Volgens Doktor Brade onderscheidt zijn organisatie zich van concurrenten door de snelheid waarmee SRV werkt. 'We hebben een volledig open fokprogramma, waardoor ik zelfstandig kan beslissen waar ik de stieren vandaan haal. Bovendien wil ik altijd de eerste keuze voor een stier uit een bepaalde koefamilie hebben. En ik ben regelmatig via bijvoorbeeld internet op zoek naar interessante koeien. En wanneer ik naar Amerika ga, dan wil ik niet, zoals anderen dat doen, met de plaatselijke KI-vereniging de bedrijven bezoeken. Nee, we rijden er zelf heen.'

Door de manier waarop Edwin Brade over het fokprogramma vertelt, presenteert hij zich zoals hij bekendstaat: als een koeienliefhebber van het eerste moment die niets volledig uit handen geeft. Of het nu gaat om de aankoop van fokmateriaal of om de selectie van de dochtergroepen voor de SRV-show. Voorlopig rest de vraag of hij deze positie na de fusie met Nordrind kan handhaven.

Christel van Raay